

СИСТЕМА І ВИДИ ПОКАРАНЬ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ, США ТА ВЕЛИКОБРИТАНІЇ (ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ТА ПРАВОВИЙ АСПЕКТ)

Синиченко Н., студентка гр. Ю-74

З метою удосконалення діючого законодавства України дуже важливо вивчати позитивний досвід зарубіжних країн, що є передумовою вступу нашої країни до Європейського Союзу. Україна натеper вживає заходів для забезпечення поступового приведення національного законодавства у відповідність до законодавства Співтовариства. Для порівняльного аналізу, на нашу думку, доцільно використовувати досвід США, оскільки ця країна в останні 30 років впроваджувала досвід зарубіжних країн по оптимізації системи покарань, а також досвід Англії та Франції.

Стаття 50 Кримінального кодексу України визначає, що покарання є заходом примусу, що застосовується від імені держави за вироком суду до особи, визнаної винною у вчиненні злочину, і полягає в передбаченому законом обмеженні прав і свобод засудженого. Натеper в Україні існує дванадцять видів покарань, вичерпний перелік яких зазначений ст. 51 КК. Порівняно з КК 1960 року, цей перелік був доповнений 8 новими видами покарань і потребує подальшого удосконалення. Наприклад, Хавронюк Н.И запропонує доповнити цей перелік покарань такими видами, як конфіскація майна здобута злочинним шляхом, спеціальна конфіскація, видворення іноземця за межі країни, оприлюднення вироку суду, позбавлення державної нагороди, спеціальної пенсії, стипендії чи доплати, наукового ступеню, вченого чи академічного звання. В.П. Козирева запропонувала включити, умовне позбавлення волі з обов'язковим залученням до громадських робіт і компенсації заподіяної шкоди. На думку В.Н. Бурдіна, кримінальний закон повинен передбачати нові види покарань для неповнолітніх накладення обов'язку компенсувати заподіяну шкоду або виконати на користь потерпілого певні роботи, обов'язок виконувати навчальну програму, направлення винного до спеціального виховного закладу закритого типу. Мають місце також пропозиції щодо введення в Україні смертної кари. Так лідер ВО "Свобода" О. Тягнибок наголосив, що Україні потрібне

радикальне очищення, а це – введення смертної кари за злочини проти нації і проти держави.

В процесі удосконалення системи видів покарання за законодавством України вважаємо доцільним також враховувати досвід інших країн. Так, у Великобританії видами покарання є позбавлення волі, пробація (випробування), штраф. Додатково можуть призначатися позбавлення прав водія, заборона на заняття певною діяльністю, а також надання безоплатних послуг суспільству. Смертна кара також передбачена у випадках зради суверену або державі та піратства, поєданого з насильством. Широко застосовується пробація як вид умовного засудження. Вона пов'язана з покладенням на засудженого певних обов'язків і обмежень. У разі їх порушення до винного можуть бути застосовані штраф або безоплатні роботи на користь суспільства. Застосовується також відстрочка виконання вироку відносно осіб, засуджених до позбавлення волі або штрафу. Що стосується позбавлення волі, то його строки передбачені в окремих статутах, але якщо в статуті такий строк не визначений, він не може перевищувати двох років. За загальним правом строк позбавлення волі встановлюється судом. Позбавлення волі може бути призначено і на невизначений строк, а також довічно (наприклад, за умисне вбивство).

Покараннями в США є смертна кара, позбавлення волі, пробація, штраф. Верховний суд США обмежив застосування смертної кари в окремих штатах лише вчиненням тяжкого вбивства або позбавленням життя внаслідок іншого тяжкого злочину. У деяких штатах (їх більше десяти) смертна кара скасована і замінюється довічним ув'язненням. Позбавлення волі може бути призначено на різні строки через систему абсолютного складання покарання за сукупністю злочинів ці строки набагато перевищують середню тривалість життя або засудження на два довічних ув'язнення. Встановлюється можливість винесення невизначених вироків, де покарання передбачається в межах якогось строку з наданням особливим комісіям або навіть адміністрації місця позбавлення волі вирішувати питання про умовно-дострокове звільнення засудженого.

Таким чином, удосконалення системи видів покарання слід проводити з урахуванням світового досвіду у зазначеному питанні.

Наук. керівник - Харченко В. Б., канд. юрид. наук